

Maandschrift voor BIJENTEELT

Uitgave van de Vereeniging tot Bevordering der Bijenteelt

48e Jaargang

Hoofdredactie: Joh. A. Joustra

Adres Redactie:

J. v. d. Heydenstraat 35, Amersfoort

Telefoon 6734

MAANDPRAATJE

„Eerst verzuipen en dan verbranden”, luidt een oud Imkersgezegde als men over de heide spreekt. Nu verzopen is ze wel, doch verbrand in genedele en zo behoort 1946 weer tot de mislukte honingjaren. De toestand is zelfs zo, dat op de heide hier en daar volken zijn verhongerd. Ze zullen wel arm aan voeder er naar toe gegaan zijn; zulke volken had men beter thuis kunnen houden.

Zouden wij uit schade en schande lering trekken? Sommigen wel, doch velen niet.

Jaar in jaar uit wordt steeds gewaarschuwd tegen het op reis laten gaan van volken, die niet voldoende reisvoedsel hebben meegekregen, doch telkens sneuvelen weer volken, al is er dit jaar wel een excuus voor aan te voeren. Geen suiker meer in voorraad en weinig of geen zomerdracht; het is wel een te zware opgave.

Maar waarom men dan zulke volken naar de heide zendt? Misschien met de speculatieve gedachte, dat zij de honingkamers nog zullen vullen? Onmogelijk is dit niet, maar meestal een dubbeltje op zijn kant.

Gelukkig schijnt de suiker op tijd in het bezit te komen van alle leden en men kan direct na terugkomst van de heide aan het voeren gaan en zo nog veel redden, al maakt men met 6 kg. geen grote sprongen. We zullen het beste er maar van hopen.

Onze grotere papiertoewijzing stelt ons in staat om enkele van onze vooroorlogse medewerkers weer plaatsruimte af te staan. Wij prijzen ons gelukkig, dat zij wederom van hun ervaring zullen doen blijken en wij hopen nu maar, dat men niet alleen de artikelen zal lezen, maar ook bestuderen en eventueel vergelijken met eigen aantekeningen, inzichten of ervaringen.

We zijn eindelijk zover, dat we binnenkort voor elk van onze leden — behalve dan, die er in de laatste maanden zijn bijgekomen — een adresplaatje hebben en de adressen dus niet meer met de hand geschreven behoeven te worden. We hopen nu ook maar, dat iedereen ongeveer op hetzelfde tijdstip zijn nummer in huis krijgt; om bovengenoemde reden haperde er wel eens iets aan. Nu alle adressen tegelijk in bewerking kunnen worden genomen, is dit niet meer nodig.

Er zijn in de laatste tijd heel veel nieuwe leden bijgekomen; neen, tabaksimkers zijn het niet, want voor hen staat het lang niet vast, dat zij ook nog wat zullen krijgen. Ook de zucht naar honing zal daar wel geen oorzaak van zijn. In de eerste plaats is de behoefte aan broodsmeezel niet zo groot meer als in de bezettingstijd en ten tweede, de mensen zullen wel zijn ingelicht, dat het thans geen best bijenjaar is.

We kunnen dus wel aannemen, dat deze nieuwe imkers inderdaad liefhebbers zijn en het bedrijf gaan beoefenen om de bijenteelt zelf. Treedt hen met collegiale vriendschap tegemoet. Zij maken een hard jaar

mede en laat hun eerste jaar niet meteen het laatste zijn.

Het is erg moeilijk om dergelijke beginners in het vak in te leiden. De meeste imkers zijn met eigen hobby's vervuld en kunnen zich moeilijk indenken in de positie waarin een volslagen leek zich bevindt. Komt men zulke mensen met strijdvrage op het lijf, waar zelfs de ervaren imkers nog geen weg mee weten, dan raken zij het spoor helemaal bijster en knoeien maar wat aan. Wijs deze mensen de meest eenvoudige weg. Praat hen niet over kasten zus en zo, over bedrijfswijze A. of B., misschien wel tot Z. toe, maar help hen hun bijenvolk in leven te houden zonder ingewikkelde methoden, stokpaardjes e.d. Men bewijst hun daarmee een veel grotere dienst, dan hen lastig te vallen met allerlei moeilijk te begrijpen dingen.

En laten onze jonge imkers niet overal raad gaan vragen. Laten zij zich zeggen door hem waarbij zij het eerst aanklopten en schenk hem Uw volle vertrouwen. Het kan best zijn, dat U later, veel later, bemerkt, dat hij U wel een betere weg had kunnen wijzen, doch dan is U wel zover, dat U wat wegwijst is in onze mooie bijenteelt.

Er zijn imkers, die menen, dat in andere landen, die buiten de oorlog zijn gebleven, heel wat nieuws op bijenteeltgebied te voorschijn is gekomen.

Ook op ander gebied gevoelen wij ons na 5 jaar isolatie nog een beetje achterlijk en men meent, dat wij stil zijn blijven staan en een ander met reuzesprongen vooruit gekomen is. Voorzover het nu te beoordelen valt berust dit niet op feiten. Ook in het buitenland schijnt er weinig bijzonders op bijenteeltgebied te zijn gebeurd. Mochten er werkelijk voor de praktijk bijzondere vorderingen zijn gemaakt, dan zullen we daar onze lezers niet onkundig van laten.

We zullen ook op het gebied van de bijenteelt een minderwaardigheidsgevoel van ons moeten afzetten en tevens bedenken, dat er ook vroeger vele sensaties tot ons doordrongen, welke echter later bleken weinig om het lijf te hebben.

Na de uitvinding van de honingslinger, kunstraat e.d. onmisbare dingen hebben we nog niet veel nieuws gezien; dat zijn nog de voornaamste uitvindingen van de laatste eeuw.

Imkers experimenteren graag, maar wat het meest nodig is, dat is een werkelijk goede imkerschap. Imkers van de praktijk; flinke vaklui zowel in het kortteelt-bedrijf als in dat der kasten.

Het gaat in de bijenteelt niet om kunstjes, maar om sterke volken op het juiste tijdstip en om die te verkrijgen behoort men een goed vakman te zijn.

We hebben nog lang geen bijenvolken genoeg, doch laten we ons niet verleiden onze standen maar steeds uit te breiden als men de boel niet baas kan, niet baas door gebrek aan suiker, niet baas door gebrek aan inzicht of tijd.

Sommige imkers zijn er dit jaar ook toe overgegaan om veel te veel volken op te zetten, waarschijnlijk

menende, dat de moeilijkheden van de lucht waren. Zij komen thans zeer bedrogen uit, want het kleine beetje suiker, dat zij misschien nog bezaten was voor de bestaande stand wellicht voldoende, maar niet voor een uitbreiding.

Maar men dient ook te begrijpen, dat wat men van buiten betreft ook niet steeds aanspraak kan maken op het predicaat uitmuntend. Er zijn voorbeelden genoeg van het tegendeel.

Hier en daar is er ook weer neiging om andere variëteiten bijen aan te schaffen. Als men dat wil doen, zal men toch eerst goed doen zich af te vragen, wat men ermee denkt te bereiken. Als er een misjaar is, moet men dit dan persé wijten aan onze bijen? Weet men hoe het in de streken gesteld is waarvan men koninginnen wil betrekken? Zou men daar nooit een misoogst hebben en zou die niet aan de bijen te wijten zijn, zoals men van zijn eigen bijen veronderstelt?

Laat men dan ook bedenken, dat er imkers onder ons zijn, die er niet op gesteld zijn zijn bijen gekruist te zien met allerlei ongecontroleerde import.

Waren wij er gedurende de oorlog — toen er weinig of niet geïmporteerd werd — slechter aan toe, dan vóór die tijd? Waren er, om maar iets te noemen, meer misoogsten?

Met dit al willen wij niet beweren, dat er niet iets aan onze bijen te verbeteren valt. De beste weg lijkt ons nog een zeer strenge en steeds maar doorgevoerde selectie, dat is dus van de beste volken koninginnen en darren laten kweken. Dit niet overlaten aan een enkeling, maar iedereen moet daaraan meedoen. We schakelen daarmee de slechte volken uit, ook al zal er steeds verschil blijven in ijver, spoedig vinden van een drachtbron e.d.

Men moet ook niet menen, dat als men maar van zijn beste volken kweekt alle daaruit voortgekomen koninginnen nu ook prima zullen zijn; daarin zal men zich deerlijk vergissen. Bij elke serie zijn er minderwaardige en ook die schakelt men uit. Telkens het beste overhouden. Men heeft dan gedaan wat men kan.

Het zij hier nogmaals gezegd, er is in ons land haast geen enkel plekje waar wij de soort zuiver kunnen houden, waar we niet bang behoeven te zijn, dat onze koninginnen niet bevrucht worden door darren van slechtere afkomst.

We zouden hier niet zo uitvoerig over schrijven, indien het mogelijk ware in een afgesloten ruimte koninginnen te laten bevruchten, m.a.w. indien darren niet behoeften uit te vliegen, dus konden worden vastgehouden. Zij doen dan alleen maar schade aan het eigen bezit. Maar zolang nog steeds de bevruchting in de open lucht moet plaatsvinden, bestaat er ook kans, dat die darren onze eigen, misschien met zorg geselecteerde koninginnen bevruchten en de mogelijkheid dus niet uitgesloten mag worden geacht, dat ons hele selectiewerk ongedaan gemaakt wordt.

Het is met deze overdenking, dat wij dit maandpraatje willen besluiten.

JOUSTRA.

OP DE BIJENSTAND

Bij de hervatting van mijn taak wil ik van deze plaats mijn imkersvrienden en lezers groeten. Als U deze regels onder ogen krijgt is het bijenjaar ten einde. Het jaar met de zonnevlekken — het ieder elf jaar terugkerende zonnegebeuren — heeft voor ons imkers de voorspelde kwade gevolgen gehad. De gemiddelde lagere temperatuur heeft wel funest gewerkt op de nektarafscheiding. Vooral de koele nachten hebben dit op hun geweten. Het resultaat tot nu toe is dan ook wel erg droevig. En op dit moment — 20 Augustus — geven de weerberichten en vooruitzichten weinig hoop dat het spoedig beter zal worden. Onze laatste hoop is nu nog gericht op heide en zeeaster. Gezien het weertype is ook daarin onze fiducie niet

groot. Echter, een goed imker hoopt tot het allerlaatste.

In September wordt de grondslag gelegd voor het volgende bijenjaar. We moeten zorgen dat we met een zo groot mogelijk aantal jonge bijen de winter ingaan. Geen oude bijen, want deze zijn het volgende voorjaar spoorloos verdwenen. En vooral nu, na een slechte Augustusmaand, moet men in September en begin October zorgen dat het broednest nog flink wordt uitgebreid.

Voordat men de volken van de heide thuis haalt, zoekt men de opzetters (korven) uit en plaatst deze in de stal op de plaats waar ze zullen overwinteren. Men neemt steeds die volken welke het gedurende de zomer goed hebben gedaan. Ze moeten een jonge koningin hebben. Ook de ratenbouw moet „af” zijn; geen warbouw of dwarsbouwers en weinig of geen darrenraat. Ook uit de kastvolken verwijdere men de ramen met darrenraat. Men hale zijn volken tijdig van de heide. Na een dag invliegen de mogelijke oogst er af halen. Is het broednest niet „verhoningd” — broedramen met 2/3 honing kan men beter eerst slingeren, daar de verzegelde honing een obstakel vormt bij de uitlegging van het broednest — dan late men het intact. Naast het broednest hangt men stuifmeelramen (geslingerde).

Onze bijen hebben ook des winters stuifmeel — eiwit en vet — nodig voor het onderhoud van het bijenlichaam. Hiertegen wordt nogal eens gezondigd en men meent zijn plicht gedaan te hebben als men zijn volken voldoende suiker en/of honing (verbrandingswarmte) heeft gelaten of gegeven.

Men begint nu direct te voeren. Oplossing 2 suiker op 1 water. Dit is de juiste oplossing; de bijen behoeven weinig in te dikken en kunnen spoedig verzegelen. Men begint met elke avond 1 à 2 tiende liter te geven. Als het volk een tamelijk broednest heeft gevormd dan per avond plm. 1 L. oplossing geven. De gehele wintervoorraad moet plm. 10 kg. bedragen. De toegewezen hoeveelheid van 6 kg. zal dit jaar zeker aan de zuinge kant zijn. In de toekomst, als er weer genoeg suiker wordt geproduceerd, moet dit kwantum absoluut groter worden; op dit kwantum kom ik later nog wel eens terug. Geven we onze volken minder dan 10 kg., dan zal men in 't voorjaar op zijn hoede moeten zijn. Ook de weersgesteldheid van de komende winter speelt in het verbruik een grote rol.

Om te bevorderen dat het voer vlot wordt opgehaald, geven we het bloedwarm. Men voere in de kast en onder de korf; dus zó, dat er geen vreemde bijen bij kunnen komen; dit voorkomt roverij.

Over de inwintering een volgende keer.

S.

Toepassing van D.D.T.

in Land- en Tuinbouw

(Uit Chemische Pharmaceutische Techniek, Juni 1946)

Op een vergadering van de Association of Applied Biologists deed Dr. M. Cohen enige mededelingen over de resultaten van proeven met het insecticide D.D.T.

In stallen werd deze stof als 0.1% spray toegepast. De resultaten tegenover de vliegen in deze stallen waren opvallend goed te noemen, daar de gebouwen praktisch vliegenvrij werden. De nawerking ener spray-behandeling duurde ongeveer 14 maanden.

Ook het toevoegen van D.D.T. aan de witkalk, welke in stallen gebruikt werd, gaf zeer goede resultaten bij de vliegenbestrijding.

In broeikassen werden proeven genomen met D.D.T. als fumigans, door het verbranden van patronen, vervaardigd van met D.D.T. geïmpregneerd filtreerpapier. Door de hierbij ontwikkelde rook stierven verschillende insectensoorten binnen 5 seconden. Tevens werd op alle oppervlakken een uit microscopisch kleine druppels bestaand neerslag gevormd, hetwelk gedurende 16 dagen dodelijke eigenschappen vertoonde. De resultaten met fumigatie verkregen zijn dusdanig,

dat verdere proeven in deze richting alle aandacht verdienen.

Tevens werden proeven genomen met het verdampen van D.D.T. door verwarmen, gedurende enige uren, tot even boven het smeltpunt. Zeer vele insecten werden onmiddellijk gedood, rupsen en plantenluizen werden verlamd. De bladoppervlakken der planten bleken voor vliegen dodelijk te zijn.

Het Rothamsted Experimental Station onderzoekt, in samenwerking met de Imperial Chemical Industrie en enige andere instanties, de invloed van D.D.T. op honingbijen. Deze proeven zijn nog niet afgesloten, doch de voorlopige conclusie luidt, dat deze stof ten opzichte der bijen geen direct schadelijke werkingen vertoont. Wel wordt het bezoek der bijen, aan bloemen welke met D.D.T. zijn bespoten, opvallend minder. Ook bestuiven der bloemen met dit insecticide, vermindert het bezoek der bijen, zij het ook in mindere mate. Tevens vermijden de bijen het verzamelen van drinkwater van bladoppervlakken, welke met D.D.T. in contact zijn geweest. Het voorlopige resultaat van Amerikaanse proeven wijst uit, dat het gebruik van met D.D.T. besmet stuifmeel, zowel voor de bijen als voor hun broed, geen waarneembare schadelijke gevolgen heeft. Het is echter zaak, deze onderzoeken op grote schaal voort te zetten, waarbij de medewerking van de bijenhouders wordt ingeroepen.

Door verschillende instanties worden tevens proeven met het nieuwe insecticide „Velsicol 1068” aangezet, door Dr. H. Martin, van de Bristol University, Long Ashton Illinois, vervaardigd. De eerste indruk is, dat de werking hiervan sterker blijkt te zijn dan die van D.D.T. en van 666. (The Farmers Weekly. XXIV. No. 12. 22-3-46).

Naschrift van de Redactie:

Het zal natuurlijk de vraag zijn, waarom de met D.D.T. bespoten bloemen minder bezoek van bijen krijgen en waarom de bijen het verzamelen van water op met D.D.T. bespoten bladoppervlakten vermijden.

Kan het ook zijn, dat de bezoekersters, vóórdat ze haar woning bereikten, stierven, en dus deze bronnen niet aan haar volk konden mededelen? We wachten met belangstelling de voortgezette proeven af. Red.

DE SNEEUWBES

(Symphoricarpos albus).

In de Alkmaarse plantsoenen zijn indertijd nogal veel Sneeuwbesen aangeplant, hetgeen bij de alledaagse wandelaars niet erg in de smaak viel en ze werden door hen dan ook uitgeduid als wilde-mensen-hout. Maar dat is niet de schuld van de Sneeuwbes, dit ligt geheel en al aan zichzelf, doordat ze zelfs de geringste belangstelling voor de natuur missen. Wel is waar valt het Noord-Amerikaanse heestertje weinig op als het bloeit, doch dat vergoedt ze weer in de nazomer, als ze met haar mooie witte bessen pronkt. Er moet ook een variëteit zijn met rode bessen, maar die schijnt nogal zeldzaam te zijn. Ik heb ze tenminste nog niet kunnen ontdekken. Maar die bessen zijn voor ons maar bijzaak. Het mooiste van haar is, dat ze tijdens haar bloei zoveel bijen op bezoek krijgt. Er is bedrijvigheid op de kleine, onopvallende bloempjes. Niet alleen voor de honingbijen heeft ze wat aan te bieden. Neem maar eens plaats tijdens een mooie dag naast zo'n Sneeuwbes, het is best de moeite waard om daar eens een uurtje door te brengen en naar alles te kijken wat er op die bloempjes komt. Van de twaalf hommelsorten die wij in ons landje rijk zijn, vliegen er vast wel acht op de Sneeuwbes. Hommels met een lange tong, de tuinhommel; tot aan de korttongige aardhommel toe en dan die kleine wilde graafbijtjes; behanger- en metselbijtjes, die tussen onze bijen door krioelen; dan leer je, hoe 'n rijke bijenfauna we in ons kleine landje nog hebben. De mooie pluimvoetbij zag ik met haar zeer korte tong ook nog op de Sneeuwbes werken.

Als je met de bijtjes uitgekeken bent, kun je met de wespen beginnen, van de gewone wesp af tot aan de stuifmeeletende sluipwesp toe. Dan komen de vliegen aan de beurt en vervolgens de vlinders, 's avonds de nachtvlinders, w.o. vooral het schadelijke gemma uitje een van haar beste bezoekers is. Ja, op de Sneeuwbes vliegt van alles. Maar ze moet het er ook van hebben, want zelfbevruchting schijnt

niet mogelijk te zijn, doordat de stempel van de hangende bloemen boven de helmknoppen ligt. In het voorjaar kunnen onze bijen haar soms wel eens verwaarlozen, want als er elders meer te halen is, wordt de Sneeuwbes vergeten totdat die dracht voorbij is, maar dan bloeit onze Sneeuwbes nog, want die bloeit van Juni tot September, en dan in de stille tijd weten de bijen haar weer te vinden. Plant daarom een haag van Sneeuwbesen om uw tuin, want ze zijn het waard deze geduldige honinggevers.

GERRIT DE BEURS, Alkmaar.

UIT

DE JAAGKIEPS

„Ons Maandschrift is nog een ellendig vodge papier”, zei onze Voorzitter op de Jaarvergadering en niemand zal dit kunnen ontkennen. Waarom wordt ons een goed Maandschrift onthouden? Papierschaarste kan toch geen steekhoudend motief zijn. Ik kan mij op meer kranten en tijdschriften abonneren dan dat mijn beurs toelaat of waarvoor ik tijd kan vinden om te lezen. Papierschaarste..... belachelijk, indien men in één van onze bekendste dagbladen een advertentie kan lezen, die een gehele pagina beslaat en dat voor vulpennen, die niet geleverd kunnen worden. Maar er is geen papier om de imkers van voorlichting te dienen, of hen in staat te stellen bijen, kasten enz. door middel van een advertentie in een ander deel van ons land te betrekken. Het bijenhouden wordt hierdoor zeker geen goed gedaan. (Thans weer mogelijk. Red.)

Op de jaarvergadering werd door een afgevaardigde het verzoek gedaan meer over de vooruitgang der bijenteelt in Amerika te schrijven. Opzienbarende uitvindingen ben ik tot heden niet tegengekomen. De Amerikaanse vakbladen komen nog niet alle aan. Van Gleanings in Bee Culture werd het Juninummer 1946 voor het eerst weer ontvangen. Dit is wel een van de voornaamste Amerikaanse tijdschriften, een prachtig blad van 64 bladz. Reeds het doorlezen van één zo'n nummer geeft al een aardig denkbeeld van de bijenteelt in de V. S. We willen het eens doorlopen.

Het hoofdartikel is: Zwermverhinderend in grote kasten. Vele imkers denken misschien, dat, door de hier te lande gevoerde reclame voor de Amerikaanse Goudbijen, dat het woord zwerm niet meer in het woordenboek van den Amerikaans imker zou voorkomen. Dit blijkt toch wel het geval te zijn. Een artikel in The Canadian Beejournal 1946/5, getiteld: Meer honing door zwermverhinderend, bewijst, dat daar ook zwermen niet tot de verleden tijd behoren. Het artikel in Gleanings geeft een zeer interessante bedrijfswijze, mocht ons Groentje weer eens groter worden, dan kom ik er gaarne op terug. Eén opmerkelijke reden voor zwermbevordering zij nog even vermeld, n.l. het gebruik van kunstraat of witte raten in het vroege seizoen wanneer donkere raten nodig zijn.

Verder trof het mij in meer dan één artikel te lezen, dat men in de V. S. en in Canada nog lang niet zonder moerrooster werkt.

Het wondermiddel D.D.T. wordt een flinke plaats ingeruimd, daar dit middel ook voor ons land belangrijk is en het artikel te uitgebreid is om over te nemen volgt hier de vertaling van een mededeling uit de Rubriek: Van de Redactie.

„Ontstellende verliezen van bijen door het gebruik van arsenicum-houdende vergiften worden over het gehele land gemeld en vormen een probleem, dat moeilijk is op te lossen. Tot voor kort scheen niets zo doeltreffend als het spuiten of sproeien met arsenicum vermengd met andere vergiften. Ondanks de nadelen er van was er geen kijk op wat anders. Totdat het krachtigste insectenbestrijdende middel, dat de wereld ooit gekend heeft verscheen. Vreemd moge het lijken, maar het is duidelijk door de bewijzen, dat D.D.T. voor een groot gedeelte de arsenicum-houdende

vergiften, die de dood van zoveel bijen hebben bewerkt, zal verdringen en zodoende een einde zal maken aan veel strijd tussen bijenhouders, boeren en fruittelers. Kortlings, in laboratoria en buiten, genomen proeven bewijzen, dat zowel de tuinbouwkundigen als de bijenhouders D.D.T. welkom zullen heten. Terwijl het bijen, die in kooien of kasten ingesloten zijn zal doden, is het bewezen, dat wanneer het spuiten of sproeien op de juiste wijze geschiedt, het veel minder gevaarlijk is dan arsenicum. Rapporten van verleden en van dit jaar omtrent D.D.T. zijn alle gunstig, zonder een enkele uitzondering zover we hebben kunnen nagaan, indien het vergift juist wordt toegepast.

The Geigy Co Inc. 89 Barclay St. New-York City fabrikant van D.D.T. verspreidt een circulaire, welke op aanvraag toegezonden wordt. Deze circulaire haalt landbouwbladen en andere gezaghebbende geschriften aan om te bewijzen dat bij het gebruik in het vrije veld D.D.T. geen bijen doodt en toch het meest afdoende vergift is om schadelijke insecten te verdelgen".

Verder komen in Gleanings vele recepten voor, waarin honing wordt verwerkt, o.a. onder het hoofd: Huishoudelijk Babbeltje door de directrice van het Amerikaans Honing Instituut.

Uit verschillende delen van het uitgestrekte land komen brieven van vaste medewerkers, die schrijven over weersgesteldheid, oogstverwachtingen, toestand der volken enz. Meestal zijn deze brieven van het portret van den schrijver voorzien.

Vaste rubrieken zijn verder: Bijenpraatje met beginners, Vraag en Antwoord, nieuws over personen, vergaderingen en verenigingen, mededelingen van het Honing-Instituut en dan hebben we de advertenties. Ik tel er 60 met adressen voor koninginnen, meestal 3-band of leerkleurige Italiaanse, verder enkele voor Krainer en Kaukasiërs. De prijs is gemiddeld één dollar, bij grote partijen (b.v. 100 stuks) 20 pct. korting. Ook personeel wordt gevraagd, o.a. voor één bedrijf 2 koninginnetelers om 8000 bevruchtungskastjes na te gaan. Het doet ons vreemd aan dat er meermalen bij staat: No Drinkers.

Het abonnement op Gleanings, dat uitgegeven wordt door The A. I. Root Co. uitgevers Medina-Ohio (een onderdeel van een grote firma op bijenteeltgebied) bedraagt 1.50 dollar per jaar, 2.25 dollar voor twee jaar en 3.00 dollar voor drie jaar.

Ik maak hier geen reclame door dit blad (deviezen) want onze Voorzitter heeft ons een uitgebreid Maandschrift beloofd. Laten we Gleanings voor ogen houden en onze Vereniging zo sterk mogelijk maken, opdat ons H.B. gelden beschikbaar heeft om ons een dergelijk maandschrift te verstrekken.

In The Beeworld 1946/6 onder de Rubriek: Bijenlaboratorium vinden we het volgende: Veel interessante artikelen beginnen ons thans uit het buitenland te bereiken, en wij vragen onze wetenschappelijke correspondenten het ons niet kwalijk te nemen, indien er vertraging is in het vermelden van hun arbeid. De reden is papierschaarste. Dan volgt er een bericht over proeven, die Dr. A. Minderhoud te Wageningen gedaan heeft om honingbijen er toe te brengen de Roode klaver te bezoeken. Laten we hopen, dat onze Bijenteeltconsulent ook in ons Maandschrift verslag van zijn proeven geeft.

Zover zijn we nog niet: De Hoogeschool voor Bijenteelt te Parijs hield van Maart tot Juli van dit jaar een cursus in praktisch bijenhouden, zij die deze cursus doorlopen krijgen een diploma.

De volgende Duitse geleerden zijn nog in leven: Dr. A. Borchert, leider van het Bijenlaboratorium te Berlin-Dahlem, terwijl de ook in ons land welbekende Dr. von Frisch, die zich geheel buiten de politiek gehouden heeft, klaar is om zijn precieuse proefnemingen voort te zetten.

De Bruidsvlucht

(een sprookje)

'r Was eens 'n grote dikke dar
Die koning worden wou,
Toen vroeg-ie op een goejen dag
Een koningin tot vrouw.
Maar nee, zei 't koninginnetje,
'k Word zo maar niet je bruid,
Want daar staan vaste regels voor,
Daar kom j' niet onderuit!

Want op een mooie zomerdag,
Dan schiet ik in de lucht,
En mijn aanbidders volgen mij
Dan op mijn eerste vlucht.
En die mij inhaalt wordt mijn man,
Dat is zo het gebruik,
Maar daarvoor heb je vast geen kans,
Je hebt 'n te dikke buik!

Dat 's aan geen doov-mansoor gezegd,
Dacht toen die dikke dar,
Ik ga me trainen elke dag,
'k Ben nog geen ouwe knar!
Hij startte daarna viermaal daags
Van de vliegplank in de lucht,
En trainde zich geregeld dan
Voor lange afstandsvlucht.

Hij oefende voor start en sprint
En voor de lange baan,
En was over het resultaat
Gauw helemaal voldaan.
Hij dacht: als straks de wedstrijd komt,
Vlieg 'k ze allemaal voorbij,
En als 'k de koningin dan vang,
Is ze buit en bruid voor mij.

Toen nu de dag der bruidsvlucht kwam,
Poetste hij zich keurig op,
Hij deed wat honing op z'n haar
En stuifmeel op z'n kop;
Hij trok z'n Zondags broekje aan
En bond de bandjes saam,
Bij 't huwelijk hoort een galapak,
Dacht hij, dat staat voornaam.

En op die warme voorjaarsdag
Ging 't moertje er vandoor,
De darren lagen op de loer
En volgden vlug haar spoor.
De dikke dar nam toen z'n start,
Pijsnel hen achterna,
Hij had ze heel gauw ingehaald,
Passeerde ze met 'n hoera!

Hij liet ze verre achter zich,
Met 'n formidabele stunt
En hij had schik voor tien, zoals
Je wel begrijpen kunt!
Daar zag-ie 'r boven in de lucht,
Een laatste spurtje nog!
Toen riep hij triumphtelukkig uit:
Nou heb 'k m'n bruidje toch!

Hij gonsde vol van darrentrots
En huwelijksgeluk,
Toen sprongen eensklaps door de haast
Z'n broekebandjes stuk!
De bandjes slieden 'm om z'n kop
En om z'n dikke buik,
Toen zei de koningin: aju!
En nam een reuzeduik.

Ze zeld' in duikvlucht naar benee,
Recht op haar woning aan,
En is daar als een goeje moer
Terstond aan 't werk gegaan.
De arme dar, hoog in de lucht,
Verkeerd' in grote nood,
Hij keilde als een steen omlaag
En viel hartstikkedood!

En de moraal nu tot besluit
Van dit darrendramaliëd:
De mannen zijn bevoorrecht vaak,
Maar vaak zijn ze 't ook niet!
De Lieve Heer schiep de natuur
Zo wonderschoon en fijn,
Wij loven zeer Zijn wijs beleid,
Dat wij geen darren zijn!

Ymker - Jan.

Het nut van

Keuring van Bijenvolken

Te Oldebroek werd op 5 September een Landdag gehouden van de Bond van Oud-Leerlingen van het Land- en Tuinbouwwonderwijs „B.O.G.“, annex een tentoonstelling op Landbouwgebied. Ook de bijenteelt was daarop vertegenwoordigd.

Hoewel het geheel een zeer goede indruk maakte, interesseert ons in het bijzonder de inzending van de bijenteelt in dit honing-arme jaar.

Door verschillende inzenders waren een aantal kasten en korven ingezonden, welke zonder uitzondering goed genoemd worden. Er waren natuurlijk verschillen, maar de niet-bekroonde kasten en korven zouden in een meer normaal jaar geen slecht figuur hebben geslagen. Het was uitgezocht materiaal, waarbij we vooral de klemtoon moeten leggen op „uitgezocht“.

De uitslag van de keuring was als volgt:

Korven: J. Fidler te Oldebroek, 1e prijs; W. v. d. Meulen te Oldebroek, 2e prijs, en dezelfde nog een 3e prijs.

Een eervolle vermelding verwierf het volk aan dhr. C. van Dam te Oldebroek.

Kasten: 1e prijs en ereprijs S. Prins te Oldebroek; W. v. d. Meulen te Oldebroek een 2e prijs en B. van Dijk te Oldebroek een 3e prijs.

S. Prins te Oldebroek verwierf voor zijn volk nog een eervolle vermelding.

Zouden wij het hierbij laten, dan zegt dit ons al heel weinig. Maar men dient hier wel te bedenken, dat de be-kroonde volken best waren en zelfs in een normaal jaar een zeer goed figuur geslagen zouden hebben.

Als men kasten aantreft met honingkamers waarin een flinke hoeveelheid verzegelde heidehoning, en korven, die flink gewicht hadden en een mooie frisse bouw te zien gaven, dan dient men wel te bedenken, dat het mogelijk moet zijn in zulk een slecht jaar, waarin op de heide tal van dode bijenvolken worden aangetroffen, zulk een resultaat te bereiken.

Natuurlijk is aan deze tentoonstellingsvolken grote zorg besteed. Laten we aannemen (het is maar een veronderstelling), dat men de volken vóór of tijdens de heide-periode flinke hoeveelheden bijen heeft toegevoegd, misschien wel enkele volken er aan heeft opgeofferd. Laten we aannemen, dat met alle mogelijke kunstgrepen (ik bedoel geen inreële) de volken zo zijn verzorgd, dat ze dit resultaat moesten geven, dan is het toch mogelijk, in een uitgesproken slecht jaar zulke resultaten te verkrijgen.

En laten we nu de balans eens opmaken. Laat iemand met 10 goede volken eens naar de heide gaan en maar rustig (dit jaar waarschijnlijk onrustig) afwachten of de volken zwaarder zullen worden. En laat een andere Imker, ook met 10 goede volken, eens dezelfde reis naar hetzelfde veld maken. Deze laatste WIL honing hebben; WIL niet thuis-komen met dode of halfdode volken, zonder een spat honing. Hij maakt dan van zijn 10 volken er 5, of versterkt deze volken met bijen uit andere woningen. Hij zal dan met minder volken thuiskomen, dan waarmede hij op reis is gegaan, maar zijn volken hebben een enkele dag van dracht uitstekend kunnen benutten. Als hij met 5 volken thuis komt, dan kan hij oogsten.

Als de eerste Imker uit dit verhaal thuis komt, dan heeft hij misschien ook niet het aantal volken waarmede hij zijn heidereis aanving, maar wat niet dood is, is toch danig geschonden en van oogsten zal wel helemaal geen sprake zijn.

Misschien kleur ik dit geval te schril, maar de overtuiging van de Imkers in Oldebroek, die getuige waren van de mooie volken welke zich op het terrein bevonden, is toch, dat dit

de weg is. Dat men meer zijn krachten moet inspannen om resultaten te bereiken, dat men maar niet alles aan de natuur kan overlaten, maar dat men terdege moet ingrijpen, indien moeder natuur het laat zitten.

Wat ik hier vertel is geen nieuws; we hebben het telkens weer herhaald en elke schrijver over bedrijfswijzen doet dit. We kunnen veilig aannemen, dat iemand, die een paar jaar bijen heeft, deze beginselen van het bijenvak weet. Het is alleen maar de vraag of hij ze ook toepast. Alleen weten is niet voldoende. De zucht naar te veel vlieggenoten moeten we eens van ons afzetten.

Op elke cursus, op elke lezing wordt stellig wel geleerd, dat men beter 5 goede, dan 10 slechte volken kan hebben en tot eentonig wordens toe herhalen wij het in bijna elk nummer van dit maandschrift.

Wij wensen de prijswinnaars hiermede van harte geluk, maar meer nog met hun juist inzicht in de praktijk van de bijenteelt.

Red.

INGEZONDEN

HOE ZIT DAT?

Het volgende moge dienen als antwoord aan den heer A. S. Planting op zijn vraag in het Augustusnummer van ons Groentje. De oplossing is m.i. in een andere richting te zoeken. Hoogstwaarschijnlijk was dit een volkje uit een koninginneteltkastje van een naburige stand. Zoals U bekend zal zijn worden voor het bevruchten van jonge moeren gewoonlijk zeer kleine kastjes gebruikt. Wanneer nu de jonge moer bevrucht en aan de leg is, komt het dikwijls voor dat de moer met de bijen deze onnatuurlijk kleine ruimte waarin nooit een normaal broednest plaats kan vinden verlaat, vooral dan, als de huisvesting wat lang duurt en er soms al veel jonge bijen uitgelopen zijn en de „woningnood“ groot wordt. Ze zuigen zich dan vol met het laatste restje honing, laten zelfs het broed in de steek en gaan er van door.

Zo'n „zwerm“, die het beste met een hongerzwerm te vergelijken is — niet alleen gebrek aan plaats maar dikwijls ook aan voer — keert bij het wegnemen der moer niet naar zijn oude plaats terug, maar bedelt zich bij het eerstbeste volk in en daar ze honing mee-brengen worden ze ook toegelaten.

En de conclusie van deze geschiedenis?

Neem voor uw koninginnetelt kastjes met normaal-ramen. Dr. Minderhoud ontwierp er een met drie ramen dat zeer goed voldoet. Het voordeel, dat deze ramen in al uw kasten passen ligt voor de hand, men kan de moer op een broedraam invoeren of indien ze niet nodig is, van dit volkje door versterking een normaal volk maken enz.

Met imkersgroet,

P. L. NOPPEN.

Hilversum.

GEACHTHE HEER!

Als U meent of beweert, dat bijenzwermen niet zijn te lokken, wil ik hierover ook graag mijn ondervinding zeggen, want bij mij bestaat hieromtrent helemaal geen twijfel. Zelf heb ik het meegemaakt, dat een bijenzwerm vóór de middag geschept (het was een zéér zware) des namiddags om ongeveer 2 uur ging verhuizen naar een spiekerf op ongeveer 1500 meter afstand, hemelsbreed genomen. De eigenaar van deze korf had de gewoonte om in zijn tuin jaarlijks van dit soort korven te plaatsen, en niet zonder succes, want ook elk jaar ving hij meerdere zwermen van imkers bij hem uit de buurt of van verder; toen was ik hierbij zelf betrokken.

Vroeger, toen ik nog thuis was op de boerderij, gebeurde het op een middag dat wij een soortgelijke verhuizing mochten meemaken. Vóór de middag afgekomen, had de zwerm rustig in de korf gezeten, totdat er opeens beweging kwam en de zwerm de lucht inging; mijn vader ging aan het kloppen op de zeis, een handeling die hij meermalen toepaste om de zwerm tot aanvliegen te bewegen en meermalen met

GEACHTE HEER JOUSTRA.

Daar er elk jaar tientallen zwermen, welke in boomgaten nestelen, een jammerlijke dood tegemoet gaan, zou ik gaarne onderstaand schrijven in ons maandblad geplaatst zien.

Indien iemand een zwerm in een boomgat vindt en geen raad weet om haar te bemachtigen, moet deze de methode die ik al jarenlang met succes toepas, eens proberen.

Zoek uit lompen een stuk stof, dat, als er de brand in gestoken is en daarna de vlam is gedoofd, goed doorsmeult (het beste is katoenen bever). Knip van deze stof stukjes ter grootte van plm. 4 cm. Ga met deze stukjes 's avonds tegen zonsondergang naar het gat. Neem een stukje, steek de brand er in, daarna de vlam uitblazen en deponeer dat in het vlieg gat (vooral zorgen dat het op de bodem valt). Herhaal dit telkens tot er een gelijkmatige rook uit het gat komt en binnen een kwartier zit de zwerm buiten het gat. Stop nu het gat dicht en ge kunt de zwerm in een korf scheppen.

Ook kan men, voordat men begint te werken, een korf boven het vlieg gat bevestigen, waaraan men een stuk papier onder aan de binnenkant met punaises vastmaakt en eveneens boven het vlieg gat, zodat er geen bijen onder door lopen. Als men dan begint te werken, lopen de bijen vanzelf de korf in en is men vrij om ze te scheppen.

Hollandscheveld.

G. PRINS.

WAT ZEGGEN MIJN DRENTSE VRIENDEN
HIER VAN?

De Drentse imkers en wellicht ook velen buiten Drenthe zullen met enige verbazing het epistel met bovenstaand opschrift in ons Augustusnummer hebben gelezen. Hun conclusie zal de volgende zijn: „De heer Joustra heeft wegens tijdgebrek een zwerm laten ontsnappen”.

Geen imker zal in dit verband aan spiekorven hebben gedacht, want als hier met een spiekorf was gewerkt, was de zwerm niet eerst in de nabijheid van de stal gaan zitten.

De spiekorf wordt **tersluiks**, dus voor mensenogen niet direct zichtbaar, in één of ander bos opgesteld. Een bijenvolk, dat gaat zwermen, zendt speurbijen uit. Deze speurbijen leiden de zwerm meestal **rechtstreeks** naar de spiekorf. De rechtmatige eigenaar kan zijn zwerm slechts nakijken, ook al zit hij de hele dag als zwermwachter op een stoeltje voor zijn bijenstal.

De obscuurling die de spiekorf plaatste, doodt in de herfst het volk en eigent zich de honing toe.

Er zal wel geen rechtgeaard imker zijn, die deze vuile praktijken wil verdedigen. Wordt hier in Drenthe een spiekorf gevonden, dan doet de politie zijn best om den dader te vatten. Lukt dit niet, dan wordt de spiekorf vernietigd. Helaas worden elk jaar nog weer meerdere imkers de dupe van deze vuile praktijken. Hun zwermen gaan **niet**, zoals gebruikelijk, in de nabijheid van de stal zitten, maar verdwijnen zoals boven omschreven.

Meestal is de spiekorfman **geen** imker. Houdt hij echter zelf ook een paar bijen, dan is zeer moeilijk bewijs tegen hem te leveren. Mijns inziens zeer terecht, voert de afdeling Assen met kracht strijd tegen deze praktijken en zou zij graag zoveel mogelijk steun ontvangen.

Volkomen eens ben ik het met den heer D. J. Jonkman, wat betreft zijn visie omtrent leegstaande korven en kasten.

Wat betreft de onder dit artikel geplaatste noot van onzen redacteur, zou ik den heer Jonkman in goede moede willen toevoegen: „Hou jij je maar stil jongetje. Meester heeft toch gelijk”.

Assen.

J. DE RUITER.

Noot Red. De inzender zette in dit artikel nog uiteen met welke middelen men bijen lokt.

Wij hebben gemeend dit gedeelte te moeten schrappen. Indien inzender(s) inderdaad gelijk hebben is het ongewenst dergelijke middelen meer bekendheid te geven.

Red.

succes; wij als jongens gooiden dapper met zand, maar de zwerm ging haar tocht vervolgen, zich niet storend aan het oorverdovend lawaai, noch aan de wolken van stof en zand die wij de zwerm nastuuden. Langzaam, zodat wij hem ook nog konden bijhouden, vloog zij verder, totdat wij bij een collega-imker waren beland, wiens bijenstal achter zijn huis stond. Hier bleef de zwerm rondcirkelen. We dachten natuurlijk niet aan verspieding, maar tot onze verwondering stond achter de bijenstal een korf met raat waar de zwerm wilde intrekken. De korf was verdekt opgesteld. Toen wij haar zagen staan, schaamde onze collega zich wel, maar het was ontdekt. Als wij dus niet aanwezig waren geweest, en dat kon best gebeuren want het was juist in de hooitijd, dan was onze zwerm geknipt en bij de spiekorfinker terecht gekomen.

Nog een geval:

Dit was in mijn jongensjaren; ik had toen reeds zoveel gehoord van spiekorven, dat ik het ook eens wilde proberen, voor de aardigheid, zonder dit aan vader te zeggen, want die keurde het immers ten sterkste af. Ik plaatste in stilte een korf boven in de schuur, vlak voor het „uilenbord”, waar enige licht- of luchtgaten in waren; het hooi was binnen dus kon ik hier gemakkelijk bijkomen. 't Zal zowat een week er na zijn geweest, toen op een middag mijn korf werd bevolkt door een zwerm, waarvandaan of van wie, weet ik tot nog toe niet, maar het bewijs was geleverd, dat een zwerm overal spiedt, al is het dan ook boven in een schuur.

Een andere keer waren mijn broer en ik aan het korenmaaien. 't Zal zo ongeveer tien uur 's morgens zijn geweest; over onze hoofden vloog een bijenzwerm. Wij er achter aan. Omdat de zwerm niet vlug vloog, konden wij haar mooi bijhouden. Een duizend meter verder was een Kathoutbosje, voor een paar jaar gehakt. Hierboven bleef de zwerm rondvliegen. Wij gingen het bosje in en jawel, hier stond weer zo'n aardige (?) spiekorf en hier waren de eerste bijen reeds druk bezig om er in te vliegen. De korf gooiden wij weg en ik haalde een korf van huis om de zwerm hierin te scheppen, of liever gezegd, we behoefden niet te scheppen, toen wij de korf plaatsten op dezelfde plek van de spiekorf, ging de zwerm zonder hulp binnen.

Nog is het mij hier in de stad overkomen, dat ik een kastje had klaargemaakt voor teelt van een jonge koningin, een met vijf ramen. Het vlieg gat had ik vergeten te sluiten, want met twee dagen wilde ik er een zwermje indoen met een paar moerdoppen van de jonge koningin. Het kastje had ik op een plaats naast de bijenstal gezet. De tweede dag, 's middags om een uur of één, kom ik thuis, ga eens even kijken naar de bijen, maar wat zie ik bij mijn kastje? De woning (ik bedoel het 5-raams kastje) zit vol bijen, ja het is zwart van bijen voor het vlieg gat en er bovenop; een aardige zwerm had haar intrek genomen in de ledige woning. Weer een bewijs van verspieding, maar ook **weer een zwerm van iemand uit de verte**.

Ik kan nog wel meer dergelijke ervaringen gaan vertellen, maar mij dunkt, hier is bewijs genoeg. Dat een bijenvolk hetwelk op zwermen staat, vooruit zijn verspieters uitzendt, vind ik heel natuurlijk, het instinct spoort de bijen aan om een toekomstige woning op te zoeken, reeds vóór de zwerm is afgekomen, en al gebeurt het niet zo vaak dat een geschepte zwerm wegvliegt, toch is het niet uitgesloten.

Daarom ga ik vaak tewerk, wanneer ik een zwerm heb geschept en de bijen zijn de schepkorf binnen, de doek er voor te doen en op een donkere plaats te zetten tot aan de avond, om dan de zwerm in een gereed staande korf of kast te duwen.

Ik voor mij ben blij, dat we hier in de stad een politie-verordening hebben gekregen op de lok- of spiekorven, want elke zwerm in lok- of spiekorf gevangen, vind ik diefstal, is gestolen!

Vindt men een zwerm die is weggevloden, of vangt men een vliegende zwerm, waarvan men den eigenaar niet weet, dan is dat een eerlijke zaak, en als het een flinke zwerm is, is dat een mooi buitenkansje. Maar te speculeren op anderzamen zwermen door lok- of spiekorven te plaatsen, vind ik **gemeen** werk.

Na hartelijke groeten, met hoogachting.

Assen.

G. LESSCHE.

Bijchrift Redactie.

Wil de heer Lessche nog eens nalezen, wat ik hierover schreef? Hij zal dan weinig tegenspraak ontmoeten (Red.).

Vragenrubriek

Bij de heropening van deze rubriek moet ik, met het oog op de beschikbare ruimte, met grote aandrang verzoeken, de in te zenden vragen in **zeer beknopte vorm** in te zenden. Een nuttig geachte toelichting gelieve men eventueel op een apart papier te geven.

Vragen, die men zelf wel in enig boek over bijenteelt kan opsporen worden alleen in gevallen, waarin geen tijd verloren mag gaan, behandeld. En slechts in uiterste spoedgevallen zal beantwoording per brief mogen plaatsvinden, omdat het doel van deze rubriek is lering te geven voor allen.

Vragen rechtstreeks in te zenden aan het adres hieronder.

De vragen-redacteur:

G. J. LANKKAMP, Bathmen.

Geen

MISVERSTANDEN

Naar aanleiding van de kwestie lok- of spiekorven dreigt er een misverstand te ontstaan en dat dient toch zoveel mogelijk voorkomen te worden.

Uit ingekomen brieven, opmerkingen e.d. is mij gebleken, dat men veronderstelt, dat ik van mening ben, dat zwermen nooit in deze korven of kasten zullen terechtkomen. Hoewel ik gemeend had, duidelijk genoeg te zijn geweest, blijkt het toch nodig deze volkomen verkeerde mening uit de weg te ruimen. Waarom zouden zwermen niet van deze korven gebruik maken? Waarom niet evengoed en zelfs gereder dan bijv. aan een tak van een boom, een struik, een heggepaal e.d.? Ik had mogen verwachten, dat men mijn kritiek over het plaatsen van lok- en spiekorven beter zou lezen.

En dan nog iets. Een enkele lezer vroeg me, of ik het plaatsen van dergelijke korven niet veroordeel. Natuurlijk doe ik dat. Elke minder fraaie bedoeling in de praktijk van de bijenteelt veroordeel ik en ik sta dus geheel aan de kant van hen, die dergelijke minderwaardige gebruiken de wereld willen uithelpen.

Een andere kwestie is echter, of de waarde van dat lokmateriaal wel zo hoog aangeslagen moet worden als men wil doen geloven. Wie zijn bijenstand goed onder controle heeft, wie werkelijk leiding geeft aan zijn bedrijf, die zal van het wegvliegen van zwermen weinig of geen last hebben.

Ik weet dus heel goed, wat er op dit gebied te koop is; m.a.w.: ik ben niet van gisteren. Ik herhaal nogmaals, dat ik in een streek negen lange jaren heb gewoond waar men deze lokpraktijken ook toepaste, en dat ik mij toen zeer druk heb gemaakt om te weten te komen of bij een werkelijk goede imkerspraktijk de lokkorven wel zoveel aantrekkingskracht hadden.

Ik kwam tot de overtuiging, dat, als men zijn stand niet onder de nodige controle had, zwermen te lang bleven hangen en er tenslotte tussenuit trokken. Mijn eerste volk was zo'n weggevlogen zwerm, die ondanks diverse lokkorven in de omgeving, uit een hoge boom moest worden gehaald. En zelf ben ik in mijn imkersloopbaan ook wel zwermen kwijtgeraakt, waarvan misschien een aantal in lokkorven zijn terechtgekomen. Mijn oude leermeester, een „kwaajje” Drentse korfimker, leerde me veel oefjes, die door hemzelf en anderen kritiekloos geloofd werden en wellicht ook toegepast. Ik geloofde aanvankelijk ook in deze heksenkunstenaar, maar snuffelaar als ik was, trachtte ik de oorzaken op te sporen. Deze waren voor het grootste deel terug te voeren op een onnauwkeurig imkeren, soms ook op verrassingen waaraan de bijenteelt dikwijls zo rijk is.

Als ik dan nog vertel, dat m'n oude leermeester, evenals elk zichzelf respecterend imker in die streek er een kistje „medicintjes” op na hield, van Gagel tot Rozemarijn toe, dan zal men wel geloven, dat ik voldoende op de hoogte ben met bepaalde gebruiken.

In de streek waar ik woonde, hadden de meeste imkers hun werk buitenshuis. Zij hadden een lange, moeizame werkdag en hun eerste gang was na hun thuiskomst, naar de bijenstand. Soms hing er hier of daar een zwerm, soms ook niet, weggevlogen! Wij woonden in een kleine omgeving en we wisten als het ware hoeveel bijen in elke korf van onze mede-imkers zaten. We kenden andere stallen precies als onze eigen stal en dus wisten we al heel gauw of een

of andere buurman meer volken had, dan bijv. de vorige dag. We wisten ook, dat er mensen waren, die tegen de zwermtijd alleen lege korven hadden en in September flinke opzetters bezaten..... uit opgevangen zwermen. Ik geloof, dat ik nu duidelijk genoeg ben geweest en er geen ruimte meer is voor verkeerde veronderstellingen.

Als het erg warm weer is, dan blijven de zwermen langer in de lucht, dan bij koeler weer. Zij dwarrelen ook verder van de stand, en als zich daar een of andere spiekorf bevindt, zullen zij er stellig gebruik van nemen. Zij zullen gebruik nemen van elke goede aanvlieplaats en zo kan men herhaaldelijk zwermen in holle bomen aantreffen, ook in een omgeving waar lokkorven staan. De voorbeelden zijn daartoe te over om er meer over te praten.

Dat er van een onbewaakte of onvoldoende onder controle gehouden stand meer volken verdwijnen, dan bij een stand waar zulks niet het geval is, waarvan de imker dus precies weet hoe het met zijn bijen gesteld is en de nodige aandacht daar ook aan besteedt, zal naar mijn mening geen tegenspraak ontmoeten. Als er van zo'n stand een volk zwemt en de zwerm wordt opgevangen, opgedoekt en in de koelte bewaard blijft tot de avond is gevallen en dan in een „fris” korf of kast wordt gegooid, dan zullen de houders van lokkorven weinig plezier van hun bedrijf hebben.

Maar als de zwerm in de zon blijft hangen, als er dartelee nazwermen zijn en als men tegen de avond of namiddag zijn zwermen eerst kan opvangen, dan bestaat er grote kans, dat er niets meer hangt, dat de zwerm al een goed heenkomen gevonden heeft, misschien in lokkorven, misschien zeer ver weg in of aan een boom, hetgeen voor den eigenaar praktisch hetzelfde is. Zijn zwerm is hij kwijt. En nu weet ik wel, dat er vele imkers zijn, die met bewijzen komen, dat in een bepaald volk bijv. van eigen stand ook zwermen vliegen; op moerlose volken b.v. Ik weet ook wel, dat er zich in klaargezette korven of kasten met het oog om er een afkomende zwerm in te doen, ook wel eens zwermen van elders in vliegen. Ik schreef daar al over in mijn eerste artikel. Maar zo'n zwerm wijkt niet af van de andere; zij neemt de eerste de beste goede aanvlieplaats in bezit. Is de imker er niet bij om haar te scheppen, dan bestaat er kans, dat zij later wegvliegt.

Wij kunnen al die ellende voorkomen, door b.v. zwermen kunstmatig af te nemen indien men zijn stand niet steeds kan bewaken. Doet men geen van beiden, dan raakt men zwermen kwijt; het is er precies mee als met roverij. In minstens 99 van de 100 gevallen van roverij is de imker er zelf schuld aan.

De knuppel is in het hoenderhok gegooid en wij hopen, dat het resultaat zal zijn, dat men nauwkeuriger op zijn bijenvolken acht geeft en ook zij, die het niet met mij eens zijn en het gevaar van lokkorven hoog aanslaan, ook eens zullen overwegen of de hand niet in eigen boezem moet worden gestoken. Men zal dan minder over het wegvliegen van zwermen te klagen hebben.

JOUSTRA.

Vraag. Zoudt U in het volgende nummer van het „Groentje” (al is het nog niet groen) de volgende kwestie willen behandelen?

Wat is de beste methode om honing uit een korf te halen zonder de bijen te zwavelen of salpeteren?

Bij voorbaat mijn hartelijke dank.

Goor.

J. H. C. SORBER.

Antwoord. Wij zullen maar hopen, dat dhr Sorber honing te oogsten heeft en dan kan hij als volgt te werk gaan. Op een mooie herfstdag jaagt hij zijn bijen uit de korf op de wijze zoals men „jagers” maakt, dus een jaagvat of een lege korf met gesloten vlieggat op de af te jagen korf krammen en hiervan ook het vlieggat sluiten. Het jaagvat komt boven en men begint vanaf beneden met beide handen aan de korf te kloppen. De bijen zullen dan naar boven verhuizen en de korf is leeg of zogoed als leeg.

In het najaar lopen de bijen echter niet zo vlot als in Mei of Juni; er is soms weinig beweging in te krijgen. Het zal dan goed zijn eerst het volk met wat voedsel te prikkelen, b.v. de avond tevoren en dan jagen. Dit zal wel het gewenste resultaat geven. Mocht dit nog niet het geval zijn, dan zal men wel tot drastischer maatregelen zijn toevlucht moeten nemen.

Met een carbollap onder de korf gelegd zal het volk

ongetwijfeld door het vliegpat de korf verlaten en zich aan de buitenkant van de korf hechten. Zonodig de carbollap nog eens verversen, maar nodig zal dit wel niet zijn.

Men kan de bijen ook uit de korf stoten, maar het lukt niet altijd, vooral niet bij lang werk.

Een laatste middel is nog, dat men, na de spijlen uit de korf getrokken te hebben, de raten met de bijen voorzichtig wegneemt (zonder teveel met honing te knoeien) en die raten afveegt in een ledige korf. Als de raten uit de korf verwijderd zijn, dan kan men de rest van de bijen er uit stoten. Pas vooral op voor roverij.

JOUSTRA.

OFFICIEËLE MEDEDELINGEN

AANVRAGEN LEZINGEN EN WINTERCURSUSSEN

De wintermaanden zijn weer in aantocht en de lust om zich beter op de hoogte te stellen van alles wat met de bijenteelt verband houdt wordt gaandeweg beter.

Er is thans weer gelegenheid subsidie aan te vragen voor het houden van winterlezingen en cursussen in de bijenteelt.

Het volgen van winterlezingen is gratis; voor de cursussen moet een kleine bijdrage worden betaald. Hieronder volgen de voorwaarden.

VERKORTE CURSUSSEN. 6 theoretische winterlessen, elk van 2 uur, kosten per deelnemer f 1.25. De 2e uit hetzelfde gezin 50 pct. enz.

BIJENTEELTCURSUS VOOR FRUITTEELERS. 4 theoretische winterlessen en 12 praktische zomerlessen elk van 2 uur. Kosten per deelnemer f 2.50, verder als boven.

NORMALE BIJENTEELTCURSUSSEN. 12 theoretische winterlessen en 4 praktische zomerlessen elk van 2 uur. Kosten per deelnemer f 2.50, verder als boven.

Elke cursus moet beginnen met minstens 12 deelnemers, die op de dag van de eerste les minstens 18 jaar zijn, tenzij in het bezit van een diploma land- en/of tuinbouw cursus. Het lesgeld moet op de eerste les worden betaald.

De afdelingen, welke een cursus organiseren moeten zorgdragen, dat de lessen worden gegeven in een verlicht en verwarmd lokaal waarvoor zij zelf de kosten moeten dragen, welke kosten zij natuurlijk op de deelnemers kunnen verhalen.

Het Rijk vergoed de honoraria van de **gediplomeerde** lesgevers na aftrek van het betaalde lesgeld. Tevens vergoed het Rijk de verplaatsingskosten van den leerkracht tot een maximum van f 1.50 per les en bovendien de leermiddelen, welke voor de Verkorte cursussen bepaald is op f 2.—, voor de cursussen voor fruitteelers f 25.— en voor de Normale cursussen f 10.—.

Eventuele porto's, drukwerken, telefoonkosten enz. komen voor rekening van de aanvragende afdelingen.

Ook voor lezingen moet de afd. zorgdragen voor een verlichte en verwarmde lokaliteit waarvoor het Rijk niets vergoed. Het aantal toehoorders moet minstens 20 bedragen om voor Rijkssubsidie in aanmerking te komen.

In dezelfde plaats kan slechts één cursus of lezing worden gehouden waarvoor het Rijk subsidie betaalt. Wenst men meerdere lezingen te organiseren, dan komen deze kosten voor rekening van de betreffende afdeling.

De keuze van den **gediplomeerden** leerkracht wordt aan de aanvragende afd. overgelaten, met die verstande, dat nimmer meer verplaatsingskosten worden betaald, dan welke nodig zijn voor de dichtstbijwonenden leerkracht. Wenst b.v. een Afd. welke in de plaats waar de lezing gehouden wordt een spreker van elders te laten komen, terwijl er een in dezelfde plaats woont, dan wordt geen vergoeding voor reiskosten uitgekeerd. Hetzelfde geldt voor cursussen.

De aanvragen moeten uiterlijk 30 September in ons bezit zijn; formulieren zijn op aanvraag bij ons te

bekomen. Onder geen enkele voorwaarde worden aanvragen, welke ons na 30 September bereiken, meer in behandeling genomen. Bij het aanvragen dient men te bedenken, dat, indien men tot het laatste nippertje wacht, er geen gelegenheid meer is om de stukken in orde te maken en men dus kans loopt, dat de aanvraag als te laat binnengekomen moet worden beschouwd.

Men vergeet vooral niet op de desbetreffende formulieren in te vullen hoeveel de reiskosten van een spreker of lesgever bedragen, waarbij spoor- of buskosten (heen en terug) moeten worden genoemd of indien een dergelijk verkeer er niet is, het aantal af te leggen kilometers per rijwiel (heen en terug).

NAAKTE BIJENVOLKEN

Tot nog toe kwamen geen aanbiedingen in van imkers, die naakte volken willen leveren; er liggen hier echter verscheidene aanvragen voor zulke volken.

Willen de leden, die naakte volken willen verkopen, ons met hun adressen zo spoedig mogelijk in kennis stellen, dan kunnen wij hun de adressen van de gegadigden doorgeven. Aan de aanvragers wordt medegedeeld, dat, indien zij van ons geen bericht ontvangen, er geen naakte volken zijn aangeboden.

NOGMAALS VERHUIZING.

Misschien zal men het zich niet kunnen voorstellen, maar iedere maand komen er na het verschijnen van het Maandschrift plm. een honderdtal nummers „onbestelbaar” terug. De geadresseerde is dan, volgens de aantekening van de post, vertrokken, zonder opgave van adres.

Aan ons de taak om dit onvindbare adres op te sporen. Dat kost ons heel wat moeizame en beslist onnodige arbeid, dikwijls ook nog zonder enig resultaat. Mogen wij ons verzoek nog eens herhalen aan hen, die voornemens zijn te gaan verhuizen? Zij kopen op het postkantoor een formulier voor adreswijziging, vullen daarop in het oude adres en het nieuwe, benevens de naam van de afdeling, waarvan zij lid zijn. Wij kunnen dan onmiddellijk voorzieningen treffen, dat het e.v. Maandschrift op het nieuwe adres wordt bezorgd en het betrokken lid doorgeven aan de afdeling binnen welks kring dit lid is komen te wonen.

Door zo te handelen wordt veel narigheid voorkomen.

Afdelingsbericht

Op 11 Juli werd door een 25-tal leden van de Afd. Dordrecht en O. een excursie gehouden naar de bijenstand „Mellona” te Santpoort en naar het bijenpark in Amsterdam. Na een bezoek aan de prachtige bloemen- en plantentuin naast het bijenpark, werden de prachtige tuintjes met bijenstands bewonderd van de leden van Amsterdam. Ook de prachtige bijenstand van de Kininefabrieken om bijengif te verzamelen voor de geneeskunde werd bewonderd, waarna een bezoek aan het museum werd gebracht waar alles werd bewonderd op bijengebied van de oudheid tot heden toe. Zeer voldaan vertrokken allen over hetgeen ze gezien hadden en wij kunnen andere afdelingen ten zeerste een bezoek aan het bijenpark en Museum aanraden. Wij feliciteren de Afd. Amsterdam met zo'n prachtig bijenpark en Museum.

G.A.EPPINK, Secretaris.

ADVERTENTIES

Bijenstand **DE BLOEMENHOF**
ONDIEP 140, UTRECHT

Observatiebloes
Honingtekietten
Drukwerken
Affiches voor tentoonstellingen

W. J. HARTSTRA, JUBBEGA (Fr.)

Bijenstand „HARTELUST”

Magazijn voor **IMKERSARTIKELN**

HET BIJENHUIS TE WAGENINGEN

heeft weer **Honingslingers** beschikbaar voor 3 broed- of 6 honingramen in prijzen van f 150.— en f 135.— per stuk.